

РЕШЕНИЕ

№ 5450

гр. София, 21.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12 състав, в публично заседание на 17.07.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наталия Ангелова

при участието на секретаря Цонка Вретенарова, като разгледа дело номер **2891** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство по делото е по реда на чл. 203 и следващите от АПК вр. чл.1, ал.1 ЗОДОВ.

Делото е образувано по искова молба с вх. № 11 877/24.03.2023г. по описа на АССГ, подадена от Б. Д. Д. с ЕГН [ЕГН], с постоянен адрес в [населено място], чрез адв. В., в частта, в която е предявил иск срещу Столична дирекция на вътрешните работи, за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 10000 (хиляда) лв., претърпени вследствие на юридически "нищожно" задържане на ищеца със Заповед № 227зз-1758/17.08.2022г., издадена от орган при 03 РУ - СДВР съгласно чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР на 17.08.2022г., ведно със законната лихва от същата дата, до окончателното плащане на обезщетението. Крайният момент на увреждането не можело да се посочи, доколкото цитираните негативни усещания продължавали и към момента на исковата молба.

Основанията на иска за вреди според исковата молба:

От фактическа страна се твърди, че на 17.08.2022г. ищецът бил задържан при управление на собствения му автомобил без да е извършил каквото и а е нарушение на правилата за движение по пътищата, въпреки това полицейските органи поискали да го тестват за наркотични вещества, въпреки, че не били налице външни признаци, поведение или реакции от негова страна за употреба на такива Д. се съгласил да бъде изпробван, но първият тест се оказал невалиден, след което полицейските органи

поискали да бъде направен втори тест. При втората проверка, извършена с техническо средство около 19:47ч. – проба номер 080, като пробата отчела положителен резултат за амфетамин. Бил издаден талон за медицинско изследване във ВМА, като Д. е дал биологична проба за изследване. Със Заповед за задържане с рег. № 227зз-1758/17.08.2022г., ищецът Д. бил задържан в 03 РУ- СДВР - - в 19750 ч. , видно от заповедта, като бил освободен на 18.008.2022г. в 13:00ч.

Във връзка с положителната проба на ищеца, освен другите актове – Заповед за прилагане на принудителни административни мерки № 2978/17.08.2022г. по чл.171,т.1, б. б) ЗДвП и № 2979/17.08.2022г. по чл.171,т.2а, б. б) ЗДвП, и двете обжалвани пред съда, и отменени съответно с Решение № 7195/28.11.2022г. по адм.д. 8262/2022г. по описа на АССГ и Решение № 8062/29.12.2022г. по адм. д. 8264/2022г. по описа на АССГ. С тези ПАМ било постановено отнемане на СУМПС и прекратяване на регистрацията на автомобила на ищеца.

Също бил съставен Акт за установяване на административно нарушение, но с мотивирана резолюция № 22-4332-М 001246/22.08.2022г. на началник група при СДВР било прекратено поради наличие на данни за извършено престъпление по чл.343б, ал.3 НК, по случай било образувано ДП 1372/2022г. по описа на 03 РУ – СДВР, пр.пр. 3244/2022г. по описа на СРП. От назначената и изготвена по досъдебното производство химикотоксикологична експертиза от 01.09.2022г. не било установено наличие на наркотични вещества в кръвта на ищеца Д.. Било издадено Постановление за прекратяване на наказателно производство от 26.09.2022г. от прокурор при СРП.

По претендираните вреди:

В исковата молба се твърди, че след проверката на 17.08.2022г. ищецът започнал да изпитва силно чувство на стрес, безсъние и песимизъм, чувство на безпомощност, той се почувствал унижен, че спрямо него се е провела проверка за наличието на наркотични вещества без да е употребявал такива и без да е проявявал някакви външни признаци, които да подсказват за такава употреба. По време на проверката и задържането Д. преживял много интензивен и продължителен стрес, който довел до качествени изменения в живота му. След задържането му дълго време изпитвал стрес, обида, безсъние, песимизъм, чувство на безпомощност, унижение и несправедливост, уронване на доброто му име, усещане за несигурност и недоверие в органите поради произвол, загубил и доверие в органите на реда.

Незаконната проверка и неправилният резултат от нея, освен, че довела до незаконосъобразното му задържане, оставането без СУМПС и без автомобил, се отразила на Д. по негативен начин почувствал се и унижен, както в личен така и професионален план, станал неспокоен, притеснявал се за собственото си здраве, за бъдещето си, какво ще си помислят съпругата и дъщеря му, близките му приятели и роднини. Първоначалният положителен тест, който впоследствие се оказал неверен, станал причина за конфликти и скандали в семейството на ищеца, съпругата му го обвинявала в употреба на наркотични вещества заради резултата от теста, стигнало се до разговори за развод. Дъщерята на ищеца – на 16 г. била разтревожена, че баща ѝ направил нещо нередно, а ищецът бил засрамен и огорчен, поставена била под съмнение фигурата му на баща и същият изпитал срам.

Стресът се отразил върху здравословното състояние на ищеца, не могъл да спи, да се храни нормално , отслабнал, потърсил лекарска помощ – психиатър, който му

предписал лекарство – антидепресант – на 19.08.2022г., което и започнал да приема. Негативните усещания продължили в известен период от време, което наложило да потърси помощ и от психолог, позовава се на Експертна психологична консултация, изготвена от психолог, счита, че описаното за състоянието на ищеца отговаряло на критериите по М. – 10 и конкретно код F 43.2 „адапционно разстройство, причинено от стрес“, което счита, че имало пряка връзка със случилото се на 17.08.2022г., доколкото преди това ищецът не е имал подобни оплаквания. Въпреки започнатото медикаментозно ,за период от 6 месеца от проверката до датата на исковата молба, ищецът изпитвал негативни усещания, изразили се в потиснатост, тревожност, чувство на безпомощност да се справи със създалата се ситуация. Извършената проверка се претендира че противоречи на чл.5, ал.1 от Наредба № 1/2017г.

Посочено е също, че преживеният стрес и отрицателните емоции се отразили неблагоприятно и върху кариерата на ищеца, същият работел като управител на търговско дружество, което се свързва с отнемането на СУМПС на ищеца.

По основанията за нищожност на заповедта за задържане:

С исковата молба се оспорва компетентността на органа, издал заповедта.

Второ, тъй като задържането съставлява ПАМ по чл.22 ЗАНН, при издаването на процесната заповед не е спазена целта на закона, тъй като в случая не били налице данни за извършено престъпление. Ищецът оспорил резултата от теста и дал биологична проба за изследване, поради счита за приложима ипотезата по чл.3а, ал.1, т.2 от Наредба №1/19.07.2017г. и установяване на употребата на наркотични вещества следвало да стане единствено въз основа на резултатите от лабораторното изследване. При направеното оспорване резултатите от теста не е следвало да се приемат като основание за установяване на употребата на наркотични вещества. Тъй като органът действал при условията на оперативна самостоятелност, задържането на ищеца при посочените обстоятелства определя като непропорционално и в противоречие с целта на закона.

Обсъжда критериите за нищожност на административния акт, конкретно в ипотезата на нищожност поради противоречие с материалния закон, разпоредените правни последици са противоположни или съществено различаващи се от предвидените в правната норма така, че се явяват нетърпими от гледна точка на правния ред. Също счита, че в случая е налице и превратно упражняване на власт. Доколкото преследваната цел е могла да се постигне с друг акт - отнемането на СУМС и deregистрация на МПС, в контекста дори на престъпление по чл.343б, ал.3 НК – шофиране след употреба на наркотици. Задържането счита за непропорционално и в противоречие с целта на закона, позовава се на практиката на ЕСПЧ – С. срещу България пар.143, в законодателството били предвидени достатъчно ПАМ и доколкото преследваната цел е могла да се постигне с други средства - предвид издадените други две ПАМ, с които преследваната цел е постигната, надделяващият обществен интерес бил удовлетворен; издадената заповед за задържането на ищеца и нейното изпълнение са засегнали правата и законните интереси на ищеца в по-голяма степен от най-необходимото за постигане на целите на закона в нарушение на чл.6, ал.2 АПК. Претендира се, че тези пороци при издаването на заповедта са толкова съществени, че обосновавали нейната нищожност.

Също претендира, че задържането за 24 часа по чл.72 ЗМВР представлява ПАМ,

прилагането на която се свързва с осъществяването на административна дейност по смисъла на чл.1, ал.1 ЗОДОВ.

Ищецът твърди пряка и непосредствена връзка между задържането и претендираните вреди

В исковата молба се претендира, че ограничаването на свободата и правото на движение на лицето, които налагал самият принудителен престой в резултат на изпълнението на ПАМ по ЗМВР, обективно води до негативни последици върху емоционалното и психическото състояние на всяко лице. Стресът, обидата, чувството на унижение и несправедливост, уронването на доброто име, лишаването от възможност свободно да се придвижва в пространството, изгубеното време за а престой в помещението за задържане, вреди, които ищецът преживял, се претендира, че са типична и пряка последица от незаконното задържане. Поради това счита, че е налице и причинно следствена връзка между претърпените негативни преживявания и незаконното задържане.

Ищецът представи с исковата молба писмените документи, на които се позовава: заповедта за задържането му и другите две за наложени му ПАМ, както и двете съдебни решения, цитирани по-горе, рецепта за изписано лекарство от д-р Т. на ищеца; Експертна психологична консултация; извлечение от Търговския регистър за „БУЛБОД“ ЕООД и платежно нареждане – неустойка по договор за 11250 лв. от 26.09.2022г.

Пред съда исковата претенция се поддържа изцяло чрез адв. В., като във връзка с указанията на съда за представяне на медицинска документация във връзка с твърденията за претърпените вреди, уточни пред съда, че не се претендират вреди от същинско психично заболяване, което се установява с медицински документи, специално причиненото невротично разстройство не било причинени от самото задържане, то е свързано с другите искове, които са отделени и предмет на разглеждане в друго производство. Изрично заяви, че не се претендират вреди от невротично разстройство във връзка с иска, предмет на делото.

В ход по същество адв. В. претендира и основателност на исковата претенция и иска от съда да я уважи изцяло. На основание, че в процесната заповед е посочено като правно основание единствено данни за извършено престъпление по чл.343 НК без да са изложени каквито и да е факти и мотиви, счита за основание за нищожността ѝ. Поддържа и счита за установени и останалите основания за нищожност, заявени с исковата молба, а от разпита на свидетеля – съпругата на ищеца, се установили и твърдените от ищеца вреди в резултат на задържането. Настъпването на неимуществени вреди следвало да се доказват от лица от близкия кръг – стрес, унижение, уронване на доброто име, за да можело да се съпостави неговото състояние преди и след задържането.

Адв. В. претендира и присъждането на разноски по списък.

Възражения на ответника в отговора на исковата молба:

Ответникът в писмен отговор оспорва предявеният иск както по основание, така и по размер. Изложени са съображения по нищожността на процесната заповед за задържане. Претендира се, че процесната заповед, издадена от А. Т. А., на длъжност полицаи към отдел С. - СДВР, е издадена от компетентен орган. Претендира се, че заповедта за задържане е напълно мотивирана с данни за извършено престъпление по

чл.343, ал.3 НК, като счита, че положителен Д. тест бил напълно достатъчен за издаването на заповедта. Счита, че не се установявали основания, водещи до нищожност на заповедта, в това число заповедта не е издадена от полицейски орган в условията на принуда, заплахата или под натиск.

В отговора се твърди, че не е доказан вторият елемент от отговорността на държавата – наличието на вреди, от представената рецепта не можело да се прочете какъв специалист е този лекар, към рецептата нямало приложен амбулаторен лист, не се четяла и действителната дата на издаване. Излага и аргументи от данните за ищеца по експертната психологическа консултация. Според нея – лист 5, не се установявало наличието на депресия а след извършен тест на Ц. било определено, че състоянието му е нормално. Изразява съмнение, че посещението при психолога било единично.

Ответникът счита, че не е доказана и причинно-следствената връзка - с исковата молба не били ангажирани доказателства, които по категоричен начин да сочат, че лицето имало депресивни състояния вследствие на задържането. Не ставало ясно дали състоянието на ищеца не се е влошило от други факти, предшестващи извършените действия от органите на властта. Вреди от подобен неимуществен характер се обследвали във времето, чрез придружаваща документация за последващи наблюдения върху пациента, както и за медицински изследвания, установявало се, че поставената диагноза е снета единствено въз основа на анамнеза на пациента. Настъпилите вреди следвало да се съобразят с личността и характера на ищеца, с икономическото състояние в страната, да се направи съпоставка на поведението преди и след консултацията.

В условията на евентуалност се оспорва размера на претендираното обезщетение, позовава се на чл.52 ЗЗД при определянето на неимуществените вреди пи принципа за справедливост. Счита, че обикновено причините за емоционалния дисбаланс са комплексни и не следва да се приписват само на действията на полицейските органи същите следвало да се прецизират внимателно и след задълбочен анализ, твърдените от ищеца вреди били общо формулирани и можело да са причинени от други фактори. Пред съда ответникът Столична дирекция на вътрешните работи чрез юрк. Д., оспори изцяло исковата претенция, а в ход по същество претендира и неоснователността ѝ. Счита, че заповедта за задържането на ищеца не е нищожна

По подробните съображения, развити в отговор, обсъдени по-горе. В случай, че съдът счете, че заповедта е нищожна, иска от съда да не уважава исковата претенция, тъй като не се установили претърпени вреди по категоричен начин. Имало издадени няколко акта срещу ищеца, не се установило точно заповедта за задържането на ищеца по какъв начин е рефлектирала върху неговото психическо състояние.

Ответникът СДВР чрез юрисконсулт Д. в писмения отговор и в ход по същество претендира присъждането на разноски за юрисконсултоско възнаграждение.

ПРОКУРОРЪТ – Д. при СГП, в ход по същество представи заключение за неоснователност на иска за вреди, останало недоказано оспорването на заповедта за съответствие с материалния закон. Не следвало да бъдат взети под внимание неимуществените вреди, подкрепени от свидетелските показания на съпругата на ищеца – поради пряката заинтересованост от изхода на делото. Още повече, след взетата проба за амфетамини, е имало производство и назначена експертиза, изследвани били всички обстоятелства, така както е регламентирано по закон. Вярно било, че са издадени няколко на брой административни акта и по никакъв начин не можело да се обвърже с емоционалното състояние на ищеца да е предизвикано от

конкретната заповед за задържане, чието прогласяване за нищожна се търсело съвсем неправомерно.

По делото са приети писмените доказателства, представени с исковата молба, в това число данните за другите наложени на ищеца ПАМ – отнемане на СУМПС и регистрация на автомобила му, тъй като според ищеца в подкрепят довода за нищожност на оспорената заповед, на основание че са предвидени, съответно приложени други ПАМ, с които се постига целта на закона и за допуснато нарушение на чл.6, ал.2 АПК с постановяването и изпълнението на заповедта за задържане на ищеца. Приети са като доказателство за състоянието на ищеца към определен момент рецептата от д-р Т. и Експертната психологична консултация от Л. Б.. Съдът допуснал и са изслушвани свидетелските показания на съпругата на ищеца.

Административен съд София - град, като обсъди доказателствата по делото във връзка с предявените фактически и правни основания на иска за вреди, ведно с доводите и възраженията на страните, от фактимсека и правна страна приема следното:

По допустимостта на иска за вреди:

Ищецът Б. Д. Д. е предявил иск срещу Столична дирекция на вътрешните работи, за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди вследствие на юридически "нищожно" задържане на ищеца със Заповед № 227зз-1758/17.08.2022г. , издадена от орган при 03 РУ - СДВР в помещение за задържане на 03 РУ- СДВР - в 19:50 ч., видно от заповедта, като бил освободен на 18.008.2022г. в 13:00ч. На основание положителната проба срещу ищеца са издадени Заповед за прилагане на ПАМ № 2978/17.08.2022г. по чл.171,т.1, б. б) ЗДвП и № 2979/17.08.2022г. по чл.171,т.2а, б. б) ЗДвП, и двете обжалвани пред съда, и отменени съответно с Решение № 7195/28.11.2022г. по адм.д. 8262/2022г. по описа на АССГ и Решение № 8062/29.12.2022г. по адм. д. 8264/2022г. по описа на АССГ. С тези ПАМ било постановено отнемане на СУМПС и прекратяване на регистрацията на автомобила на ищеца. Срещу ищеца лбил съставен и Акт за установяване на административно нарушение, но с мотивирана резолюция № 22-4332-М 001246/22.08.2022г. на началник група при СДВР било прекратено образуването (поради наличие на данни за извършено престъпление по чл.343б, ал.3 НК) ДП 1372/2022г. по описа на 03 РУ – СДВР, пр.пр. 3244/2022г. по описа на СРП. От назначената и изготвена по досъдебното производство химикотоксикологична експертиза от **01.09.2022г.** не било установено наличие на наркотични вещества в кръвта на ищеца Д.. Било издадено Постановление за прекратяване на наказателно производство от **26.09.2022г.** било издадено и от прокурор при СРП.

Процесуалните предпоставки за допустимост на иска с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ са уредени в чл. 204, ал.1-4 АПК във връзка с чл. 1, ал.

2 ЗОДОВ, като отмяната на административния акт, на чиято незаконосъобразност се основава иска за вреди, респективно установяването на неговата нищожност, е абсолютна процесуална предпоставка за допустимост на иска. Само от незаконосъобразната административна дейност могат да се претендират вреди.

Съдът приема, че така предявеният иск за вреди е допустим - доколкото се иска от съда да установи инцидентно нищожността на заповедта за задържането във връзка с претенцията за неимуществени вреди от задържането - на основание нищожност. Искът е предявен изрично на правно основание чл.204, ал.3 АПК, според която е предвидена възможността за претендиране на обезщетение за вреди, причинени от нищожен акт, незаконосъобразността на акта следвало да се установи от съда, пред който е предявен искът за вреди. Заповедта за задържането на ищеца не е оспорена пред СРС.

Съгласно чл.72, ал.4 ЗМВР задържаното лице има право да обжалва законността на задържането пред районния съд по седалище на органа, в случая местно компетентен да разгледа жалбата срещу конкретната заповед е Софийски районен съд. Решението му подлежи на касационно обжалване по реда Административнопроцесуалния кодекс пред Административен съд София-град. В случая обаче е приложимо предвиденото по чл.204, ал.3 АПК, доколкото настоящият съд не е сезиран с искане за обявяване на заповедта за нищожна, по този въпрос следва да се произнесе в мотивите на съдебния акт. Претенцията за нищожност на заповедта се обосновава и с незаконната проверка за наличие на наркотични вещества - претендира се, че била осъществена без да са наличие външните признаци, поведение или реакция на водача от употребата на такива вещества).

По горните съображения, съдът констатира, че предявеният иск е допустим съгласно чл.204, ал.3 АПК и местно подсъден на настоящия съд, налице правен интерес от предявяването на иска и към момента на приключване на устните състезания по делото, предявен е и срещу надлежния ответник по чл.205 АПК.

По фактите, свързани с първата предпоставка - нищожност на задържането на ищеца

На 17.008.2022г. около 17:45 ч., ищецът управлявал собствения си- лек автомобил марка Ф. Голф с [рег.номер на МПС] , сив на вят, движещ се в [населено място], от ул. С. към ул. З., като автомобилът бил спрян за проверка от контролните органи. Видно от докладна записка от ст.

полицай П. А., представена в заверен препис като част от Досъдебно производство 1372/2022г. на 03 РУ - СДВР, ищецът е бил спрян от контролните органи поради забелязано рисково движение по пътното платно от негова страна - предприета рискова маневра неправилно изпреварване на автобус от градския транспорт. След спиране на автомобила, водачът му бил установен като Б. Д. Д., който след проведена беседа с него бил видимо притеснен. На разпореждане да представи всички документи на автомобила и СУМПС, отговорил, че нямали право, какви са били те - сбирщина полицаи, ще бъдат уволнени и ще се видят в съда. След докладване на случая, проверяващите поискали съдействие от екип на ОПП - СДВР за тестване на водача за алкохол и наркотични вещества. На място пристигнал екип, водачът бил тестван с техническо средство D. teste - 5000 A. 0069 и проба № 080 била положителна. - за амфетамин. Автомобилът бил дерегистриран, в 20:20ч. полицейският служител и проверяваното лице се насочили към ВМА за даване на кръвна проба, отново случай бил докладван на дежурни и със задържаното лице полицаите се насочили към 03 - РУ за оформяне на необходимата документация.

Данните, изнесени в докладната на А. са потвърдени впоследствие при разпита му като свидетел по досъдебното производство, както и другите свидетели, видно от протоколите за разпита на 17.08.2022г. след 21:50ч. до 22:52ч. на полицейските служители: А., Л. П., А. Т. А., М. Т., П. Х., представени по делото.

Тази докладна записка не е оспорена, същата представлява писмено доказателствено средство по реда на чл.127 и следващите от НПК, изложеното в нея съответства и на гласните доказателствени средства, дадени след образуване на досъдебното производство, като всички безпротиворечно установяват поведението на ищеца при проверките.

Видно е, че така установеното за поведението на ищеца не съответства на твърденията му, че е спрян за проверка без да е извършил каквото и а е нарушение на правилата за движение по пътищата.

Д. се съгласил да бъде изпробван с тест, но първият се оказал невалиден, след което полицейските органи поискали да бъде направен втори тест. При втората проверка, извършена с техническо средство около 19:47ч. – проба номер 080, пробата отчела положителен резултат за амфетамин. Бил издаден талон за медицинско изследване във ВМА, като Д. е дал биологична проба за изследване.

Със Заповед за задържане с рег. № 227зз-1758/17.08.2022г., ищецът Д. бил задържан в 03 РУ- СДВР - - в 19:50 ч. , видно от заповедта, като бил освободен на 18.008.2022г. в 13:00ч.

Във връзка с положителната проба на ищеца, освен процесната заповед са издадени и други актове – Заповед за прилагане на принудителни административни мерки № 2978/17.08.2022г. по чл.171, т.1, б. б) ЗДвП и № 2979/17.08.2022г. по чл.171, т.2а, б. б) ЗДвП, и двете обжалвани пред съда, и отменени съответно с Решение № 7195/28.11.2022г. по адм.д. 8262/2022г. по описа на АССГ и Решение № 8062/29.12.2022г. по адм. д. 8264/2022г. по описа на АССГ. С тези ПАМ било постановено отнемане на СУМПС и прекратяване на регистрацията на автомобила на ищеца.

Също бил съставен Акт за установяване на административно нарушение, но с мотивирана резолюция № 22-4332-М 001246/22.08.2022г. на началник група при СДВР било прекратено поради наличие на данни за извършено престъпление по чл.343б, ал.3 НК, по случай било образувано ДП 1372/2022г. по описа на ОЗ РУ – СДВР, пр.пр. 3244/2022г. по описа на СРП. От назначената и изготвена по досъдебното производство химикотоксикологична експертиза от **01.09.2022г.** не било установено наличие на наркотични вещества в кръвта на ищеца Д.. Било издадено Постановление за прекратяване на наказателно производство от **26.09.2022г.** от прокурор при СРП.

Издателят на заповедта за задържането на ищеца - А. Т. А., старши полицай, за времето от 08:30 до 20:30 на 17.08.2022г. бил назначен в наряд. Същият при разпита му по досъдебното производство потвърждава изнесеното в докладната от А., както и в протокола за разпита му по досъдебното производство, а също и на Я. П., назначени заедно в наряд. Тримата еднозначно твърдят, че преди да бъде спрян, ищецът направил рисков маневри - изпреварил автобус от дясната му страна. В автомобила нямало пътници, от водача не е усетен мирис на алкохол, представил СУМПС, държал се агресивно към проверяващите. След като изчакали на място екип на ОПП - СДВР, последните извършили изследване на ищеца с техническо средство - D. teste - 5000 A. 0069 и проба № 080 била положителна. - за амфетамин (л. 112) С ДП е представен и протокол за сервизна проверка на посоченото техническо средство от дата 11.10.2021г. и със срок на валидност 1 година, със заключение "годен" (л. 113 от делото) Проверката е извършена от трето лице Дрегер сейфти България ЕООД.

В 20:25ч., на ищеца бил връчен Талон за изследване във ВМА, който следвало да се яви в лечебното заведение до 45 минути от връчването му, а видно от представения протокол за медицинско изследване, на същата дата в 20:46 часа са взети кръв и урина, след което е изготвено и съдебна химико-токсикологична експертиза. на дата 01.09.2022г.

Видно от писмо по ДП 227/ЗМК 1372/2022г. по описа на ОЗ РУ - СДВР,

изпратено до Софийска районна прокуратура, досъдебното производство е започнало на основание чл.212, ал.3 НПК със действие по разследването - разпит на свидетел, досъдебното производство е образувано затова, че на 17.08.2022г. около 17:45ч. в [населено място], на [улица] с посока на движение от [улица], е управлявал лек автомобил, "след употреба на наркотични вещества -амфетамин, установено с Дръгтест 5000, като водачът е дал кръвна проба във ВМА. Също е посочено в писмото, че е налице законен повод за започване на разследването по чл.208, т.1 НПК, и достатъчно данни по смисъла на чл.211, ал.1 НПК .

Видно от Удостоверение от 13.06.2023г. - л. 92 от делото, А. Т. А. е назначен на длъжност старши полицаи в 01 група 02 сектор към отдел Специализирани полицейски сили при СДВР, която е заемал и към дата 17.08.2022г.

Според процесната Заповед № 227зз-158/17.08.2022г. за задържането на ищеца, е издадена в 19:50ч., на основание чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР - данни за извършено престъпление във връзка с чл. 343б, ал.3 НК, е задържан за 24 часа лицето Б. Д. Д., в помещение за задържане в 03 РУ - СДВР. Няма данни точно в колко часа заповедта е връчена на задържаното лице. От установените данни по делото е видно, че към 20:46ч. ищецът е бил за изследване във Военно -медицинска академия, поради което очевидно не е бил ефективно задържан в помещение на 03 РУ СДВР в изпълнение на заповедта.

Неоснователно е възражението на ищеца за незаконосъобразност на проверката, поради липса на предпоставките по чл.5, ал.1 от Наредба № 1 от 19.07.2017г. за реда за установяване концентрацията на алкохол в кръвта и/или употребата на наркотични вещества или техни аналози, на основание, че ищецът не е имал външни признаци или поведение, като посочените в тази разпоредба за да бъде изследван. Поради това ищецът не е следвало да бъде тестван и затова проверката била извършена в нарушение на закона. В тази връзка видно е от обсъденото за данните за управлението на ищеца, същият е предприел рискови маневри – изпреварване на автобус от дясно, което действително съставлява рисково поведение и посочената разпоредба не е нарушена. Също в чл. 58, ал. 1, т. 3 от Инструкция № 8121з-749 от 20.10.2014 г. за реда и организацията за осъществяване на дейностите по контрол на пътното движение, е предвидено, че служителят, назначен в наряд за контрол на пътното движение, спира водачите на ППС за проверка и когато начинът на движение и поведение поражда съмнения към водача на МПС за преумора, употреба на алкохол или наркотични вещества или техни

аналози.

Адресати на задълженията за извършване на проверки по чл. 5, ал. 1 от Наредба № 1 от 19.07.2017 г. чл. 58, ал. 1, т. 3 от Инструкция № 8121з-749 от 20.10.2014 г. са контролните органи, посочените разпоредби не създават права на водачите – да не бъдат извършвани проверка по причини, че тяхното поведение или реакции не са дали повод. Посочените разпоредби не създават забрани – в това число по арг. от противното на съдържанието им, контролните органи да извършват проверки и да задържат лица, особено които видимо нарушават правилата за движение чрез рискови маневри, създавайки опасност за всички, участници в движението и противно на твърденията на ищеца.

Службите, компетентни за контрол на движението по пътищата, съгласно чл. 30, ал. 2 във връзка с ал. 1, т. 5 от Закона за Министерството на вътрешните работи, са определени на основание посочената разпоредба с цитираната Инструкция № 8121з-749. Без съмнение, издателят на заповедта за задържане – като полицейски служител – младши инспектор, назначен на длъжност старши полицай, заема длъжност по служебно правоотношение в СДВР, видно от Класификатора на длъжностите в МВР за държавните служители по чл.142, ал.1, т.1 и т.3 ЗМВР. Освен това на конкретната дата е изпълнявал функциите на дежурен наряд по времето на проверката на ищеца и другите двама дежурни с него – като по конкретен маршрут, посочен в протоколите за разпит по досъдебното производство.

Както от чл.5, ал.1, от Наредба № 1 от 19.07.2017г., така и от чл. 58, ал. 1, т. 3 от Инструкция № 8121з-749 следва, че преценката дали на конкретен водач да бъде извършена проверка за употребата на наркотични вещества или не, е предоставена изцяло в правомощията на контролните органи и тя не подлежи на съдебен контрол в настоящото производство. За нарушение на изискването за нейното извършване, когато такава е била наложителна предвид посочените критерии (начин на шофиране, поведение, реакции на лицето), съответните държавни служители от МВР следва да носят дисциплинарна отговорност. Адресати на предвиденото в чл. 5, ал. 1 от Наредба № 1 от 19.07.2017 г. задължение са именно контролните органи, а не водачите, които не могат да извличат от цитираната разпоредба основания за неизвършване на проверка по причини, че тяхното поведение или реакции не са дали повод за такава.

На основание изложеното следва да се приеме, че са спазени административнопроизводствените правила при извършване на проверката на ищеца, и тя е извършена при упражняване на предвидено

в закона правомощие от дежурните полицейски служители. .

Предвид законността на извършената проверка, не може да се приеме, че в резултат на нея ищецът е претърпял неимуществени вреди. Дори и да е изпитал твърдените негативни изживявания: стрес, обида, чувство на унижение и несправедливост, уронване на доброто име, създаване на усещане за несигурност и недоверие в органите поради произвол. Ищецът неправилно е възприел, че контролът от полицейските служители е незаконен, без обективно да е имало основание за това. След като ищецът е твърдял, че не е употребил наркотици и това е установено от съдебно-токсикологичната експертиза, не би следвало да има негативни преживявания, свързани с доказване на твърденията му.

Твърдението за нищожност на заповедта за задържането на ищеца също е неоснователно. Заповедта е издадена от компетентен орган - старши полицай в С. – СДВР, както се посочи полицейски орган и компетентност по смисъла на чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР (посочена като основание за издаването на заповедта) - който има правомощието да задържа лице, за което има данни, че е извършило престъпление, доколкото тестът за наркотици на ищеца, непосредствено след управлението на МПС е бил положителен.

Несъстоятелно е възражението, че оспорването от лицето на положителната проба е достатъчно основание за да се приеме липсата на данни за извършено престъпление и да се изчака резултата от токсикологичното изследване.

Положителният тест представлява индиция, че лицето е употребило наркотици, което представлява престъпление. Посочената хипотеза по чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР изисква само наличието на данни, без да е доказано извършването на престъпление с доказателствените средства, предвидени по НПК.

В казуса по делото без съмнение към момента на издаването на заповедта са налице данни за извършването на такова – по чл.343б, ал.3 НК на основание данните от изследването с Другтест.

Поради това задържането на ищеца не е несъразмерно и в противоречие с целта на закона. Напротив, съмнението за шофиране след употреба на наркотици представлява тежко престъпление, което създава значителна опасност за участниците в движението по пътищата, поради което задържането на лицето за кратък период от време, от една страна пречатства евентуалното продължаване на нарушението, а от друга, способства за разкриване на извършеното деяние. Но дори и всички тези аргументи да се приемат за неоснователни, то в този случай заповедта за задържане би била незаконосъобразна, но не и нищожна.

Процесната заповед за задържането на ищеца като издадена от компетентен орган, с която е постановено предвидено в закона правомощие на органа и не преследва забранени от закона цели, доколкото се касае правомощия по чл.30, ал. 1, т.5 ЗМВР, свързани с превенция и безопасност на движението по пътищата, не е нищожна.

Предмет на делото е ангажиране на отговорността на Държавата за вреди, причинени от незаконни действия и бездействия на нейни органи и длъжностни лица (чл. 7 от Конституцията на Република България), като производствата за обезщетения по Глава единадесета от АПК - чл. 203 и следващите, предвиждат вредите да са причинени от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи или длъжностни лица, при или по повод изпълнение на административна дейност - чл. 203 от АПК и чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Съгласно чл.204 от АПК, за да е допустим иск за обезщетение, следва да е налице предварително отменен по надлежния ред административен акт или искът за обезщетение да е предявен заедно с оспорването на административния акт, а ако се претендират незаконосъобразни действия или бездействия, то изрично следва да има искане (петитум) за установяване на тяхната незаконосъобразност. В казуса по делото се претендира основанието по чл.204, ал.3 АПК – нищожност на заповедта за задържането на ищеца, което не се установи от данните по делото. Съгласно чл.1, ал.1 ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност.

Първият елемент от фактическия състав, пораждащ отговорността на държавата и общините за вреди по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ е незаконосъобразна административна дейност, а тя се изразява в незаконосъобразен акт, действие или бездействие на държавни или общински органи и длъжностни лица, при или по повод изпълнението на административна дейност.

Легална дефиниция на понятието "административен орган" е дадена в разпоредбата на § 1, т. 1 от ДР на АПК. Според нея "административен орган" е органът, който принадлежи към системата на изпълнителната власт, както и всеки носител на административни правомощия, овластен въз основа на закон. Наред с заповедта да е издадена от административен орган, незаконосъобразното действие е елемент от състава на отговорността по ЗОДОВ, само когато се осъществява при или по повод

административна дейност. Административната дейност се характеризира с властнически правомощия на държавни или общински органи или длъжностни лица, осъществявани в изпълнение на закона. Тъй като се касае за задържане на лице, поради съмнение за извършено престъпление в процес на установяване, предвид издаденото постановление за назначаване на експертиза по досъдебното производство, като впоследствие производството е прекратено, то се касае именно за административна дейност а не за процесуално действие, извършено в хода на досъдебно производство. Освен това, както се посочи, досъдебното производство е образувано с първото действие – разпит на свидетел, което по време е след издаването на процесната заповед.

Тъй като се касае за задържане на лице, поради съмнение за извършено престъпление в процес на установяване, то към правното положение на такива лица, що се касае до правата им, предвиденото по Директива 2012/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 година относно правото на информация в наказателното производство. Видно е, че на ищеца е връчена писмена декларация за правата му – л. 70 от делото.

Що се касае за претендираното основание за нищожност на заповедта за задържане поради липсата на фактически основания за задържането, то също е неоснователно, доколкото се касае на първо място за мотиви, съставляващи обвинение за извършено престъпление, в случая е видно, че се касае за обосновано с резултата от ДРУГ теста за данни или обосновано съмнение за извършено престъпление. В този смисъл като е посочено в заповедта “данни за извършено престъпление“ по конкретна разпоредба“, не може да се твърди, че е налице нищожност. Проверката за обоснованост на мотивите на заповедта следва да се извърши в производство по оспорването ѝ с искане за отмяна като незаконосъобразен (унищожаем) административен акт, какъвто не е процесният случай. Що се касае до правото на информация за основанията на обвинението, то съгласно чл.6, пар.1 от цитираната директива, информацията относно престъпното деяние, в което са заподозрени, следва да се представи незабавно и с подробностите, необходими като гаранция за справедливостта на производството и с оглед упражняването на правото на защита ;пар.1, и не по-късно от момента на внасяне на обвинението в съда.

В казуса по делото,тъй като изследването за употребата на наркотични вещества с техническо средство,е извършено с участието на ищеца, то същият е узнал непосредствено след това за резултата. Ищецът е бил наясно с последиците от резултата от теста, и с цел да опровергае и

докаже обратното, доброволно се е подложил на изследване по талона за изследване. Отделно от това с постановление от 18.08.2022г. с на прокурора е разпоредено да бъде извършена и химическа експертиза по досъдебното производство, която експертиза е установила отрицателен резултат в полза на ищеца, но на 01.09.2022г.

Следователно, няма каквото и да е основание да се приеме, пълна липса на мотиви на заповедта за задържането на ищеца и порок, обосноваващ прогласяването ѝ за нищожна, като не е нарушено и правото по чл. 6 от Директивата.

Отговорността на държавата по ЗОДОВ за вреди от незаконосъобразни актове, действия и бездействия при или по повод административна дейност, съответства на отговорността, уредена по правото на ЕС в чл.340, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз. По силата на същата разпоредба в случай на извъндоговорна отговорност Съюзът в съответствие с основните принципи на правото, които са общи за държавите членки, е длъжен да поправи вредите, причинени от неговите институции или служители при изпълнението на техните задължения. Тази отговорност се подчинява на определени условия, установени чрез тълкуване на правото на ЕС от Съда на ЕС, като не се установи първият изискващ се елемент за тази отговорност. Съгласно постоянната съдебна практика за ангажирането на извъндоговорната отговорност за неправомерно поведение по смисъла на горепосочената разпоредба, трябва кумулативно да са налице три условия, а именно: неправомерност на поведението, в което се упреква институцията, наличие на вреда и на причинно-следствена връзка между твърдяното поведение и претендираната вреда – така решенията по делата В. и Gouri/Комисия, C-35/98P, EU:C:2000:361, т.39-42, FIAM и др./Съвет и Комисия, C-120/06P и C-121/06P, EU:C:2008:476, т.106 и т.164-166; E. D. / Комисия, T-297/12, EU:T:2014:888, т.28. Също според съдебната практика, условието неправомерното поведение на институция, изисква да е установено достатъчно съществено нарушение на правна норма, която има за цел да се предоставят права на частноправни субекти – така решенията по делата В., т.42-43 и FIAM ,т.173, цитирани по-горе. Единствено неправомерно поведение на институция, което води до подобно достатъчно съществено нарушение, може да ангажира отговорността на Съюза.

В казуса по делото от всичко изложено следва, че не е налице първото изискване за тази отговорност – неправомерност на поведението, съответно на изискванията по чл.204, ал.3 АПК – нищожност на акта, от който се претендират вредите, за да бъде ангажирана отговорността.

Доколкото както по правото на ЕС така и по националното право, трите изисквания за ангажиране на отговорността на държавата следва да са кумулативно дадени, е безпредметно да се обсъжда наличието на останалите две условия за ангажиране на отговорността, в това число предвид и съдебната практика по цитираното дело FIAM, която изключва отговорност за вреди от законосъобразно действие / акт, или бездействие, по правото на ЕС.

При така изложеното, исковата претенция за присъждане на обезщетение за вреди то нищожността на заповедта за задържането на ищеца следва да бъде отхвърлена като неоснователна, както и претенцията за законната лихва върху обезщетението, като акцесорно вземане, обусловено от съществуването на главницата.

При този изход на делото, на ответника следва да се присъдят разноси за юрисконсултско възнаграждение, направено още с отговора на исковата молба (л. бб от делото) и в ход по същество. Искането за присъждането на разноси е основателно, с оглед на което и чл.10, ал.4 ЗОДОВ, съдът следва да присъди на ответника сумата от 100 лв., тъй като за този специализиран орган, съдебното производство по делото не разкрива нито фактическа, нито правна сложност.

На основание изложеното, съдът

РЕШИ

ОТХВЪРЛЯ предявените с искова молба с вх.с вх. № 11 877/24.03.2023г. по описа на АССГ, подадена от Б. Д. Д. с ЕГН [ЕГН], с постоянен адрес в [населено място], в частта, в която е предявил иск срещу Столична дирекция на вътрешните работи, за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 10000 (хиляда) лв., претърпени вследствие на юридически "нищожно" задържане на ищеца със Заповед № 227зз-1758/17.08.2022г., издадена от орган при 03 РУ - СДВР съгласно чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР на 17.08.2022г., които вреди продължавали и към момента на предявяване на исковата молба, ведно със законната лихва от същата дата, до окончателното плащане на обезщетението.

ОСЪЖДА Б. Д. Д. с ЕГН [ЕГН], с постоянен адрес в [населено място], да заплати на Столична дирекция на вътрешните работи сумата от 100(сто)лева за юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщаването му.

Съдия

